

Зоряна Наконечна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0425-2064>

кандидатка наук із соціальних комунікацій,
старша наукова співробітниця Науково-дослідного інституту
пресознавства, Львівська національна наукова
бібліотека України імені В. Стефаника
(Львів, Україна)
n_zoria@ukr.net

УДК 070.329.17]:821.161.2-92БОЙДУНИК"195"

ОСИП БОЙДУНИК ЯК ПУБЛІЦИСТ: НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ ДИСКУРС

DOI 10.37222/2786-7552-2025-6-9

Наконечна З. Осип Бойдуник як публіцист: націоналістичний дискурс

Досліджено публіцистичний доробок одного з чільних діячів українського націоналістичного руху середини ХХ ст. Осипа Бойдуника; зафіксовано часописи, до яких він дописував, у виданні яких брав безпосередню участь або ж був ініціатором їхнього заснування. Мета статті – зафіксувати усі періодичні видання, що виходили за участі О. Бойдуника, подати якнайповніший перелік статей цього автора у різних часописах, визначити тематику, яка його цікавила. Для цього було виконано низку завдань – опрацьовано довідкові джерела, спогади, наукову літературу, присвячену діяльності ОУН, здійснено ретельний аналіз газет і журналів, в яких він міг публікуватися, а також переглянуто словники псевдонімів та криптонімів, щоб встановити, як саме він підписувався. Досягненню мети сприяли історичний, аналітичний, біографічний методи дослідження. Стаття є актуальною, оскільки в розлогіх біографіях автора жодного разу не було приділено належної уваги його публіцистичній діяльності, переважно акцентовано суто громадсько-політичну працю, яка, безумовно, була потужною. Новизна статті полягає в тому, що нам вдалося зібрати публікації його авторства, встановити невідомий раніше криптонім, яким він послуговувався. Висновки: беручи участь упродовж усього життя в діяльності українських

націоналістичних організацій, О. Бойдуник значну увагу приділяв поширенню своїх ідейно-політичних переконань серед громадськості за допомогою публікацій у пресі, інформував читачтво про діяльність цих структур.

Ключові слова: Осип Бойдуник, Організація українських націоналістів, преса, публіцистика, «Голос Нації», «Голос».

Постановка проблеми. В історії української журналістики до сьогодні залишаються маловідомими, а подекуди й взагалі не відомими особи, які були активними учасниками українського пресовидавничого процесу, за допомогою часописів прагнули донести до широкого кола читачів власні переконання. Так, про О. Бойдуника як громадсько-політичного діяча віднаходимо чимало відомостей, однак публіцистичний набуток, який відображав його ідеологію, життєві принципи, наразі перебував осторонь наукових зацікавлень дослідників, обмежуючись лише згадками про окремі часописи, що вміщували його публікації. Саме це спонукало нас опрацювати періодичні видання, в яких публікувався один із найвідоміших ідеологів націоналістичного руху, і оприлюднити його статті.

Мета статті – зафіксувати українські та закордонні україномовні періодичні видання, в яких друкувався О. Бойдуник, був ініціатором їх видавання, а також акцентувати тематику його виступів у пресі.

Об’єкт – публікації українських та закордонних україномовних часописів націоналістичного та ін. спрямування середини ХХ ст. авторства О. Бойдуника.

Аналіз останніх досліджень. Основні віхи біографії та політичної діяльності О. Бойдуника представлено в багатьох українських енциклопедичних виданнях, як-от: Енциклопедія Сучасної України (Дроздовська, 2004), «“Подєбрадський полк” Армії УНР» (Коваль, Моренець, 2015), а власне про його військовий досвід та громадсько-політичну працю найбільше інформації віднаходимо на сайтах із розсекреченими архівними матеріалами (Осип Бойдуник..., 2024; Архів ОУН), в наукових публікаціях, присвячених історії функціонування певних часописів (Пастушина, 2019; Сніцарчук, 2002; Українська

націоналістична преса, 2011). Цінним джерелом для дослідження життєвих перипетій Осипа Бойдуника стали його спогади (Бойдуник, 1967), які він так і не встиг завершити (Л. М., 1966), а також видання власника Сімейного архіву родини Бойдуників ім. Дарії Попович О. Павліва (Павлів, 2017) і публікація про цю книгу (Климкович, 2017).

Методи дослідження. У статті застосовано як загальнонаукові, так і спеціальні методи, що посприяли досягненню поставленої мети – історичний, аналітичний, описовий та бібліографічний.

Постать Осипа Бойдуника (8 грудня 1895 р. – 7 квітня 1966 р.) доволі відома серед істориків, особливо тих, чия ува-

Осип Бойдуник

га зосереджена на діяльності українських націоналістичних організацій, оскільки він брав активну участь і займав чільні посади в Українській військовій організації, Групі української національної молоді у Празі, Організації українських націоналістів тощо, за що неодноразово відбував ув'язнення.

Перш за все зацентруємо увагу на псевдонімах, з різних причин використовуваних О. Бойдуником у пресі. Завдяки

грунтовній праці Н. Браїлян¹ вдалося встановити, що саме йому належали публікації за підписами Осип Бойдунек, Боярський, Боярський П. К., Грузченко О., Грузченко О., Діброва, Домонтенко, Михайлович О. (Браїлян, с. 49). Окрім того, опрацювавши часописи «Голос Нації» і «Голос», ми дійшли висновку, що криптонім О. Б-к теж належав йому (детальніше про причини такого висновковування далі).

Аналіз публіцистичного доробку автора подаємо хронологічно. Тематика його виступів у пресі стосувалася

¹ В інших відомих словниках псевдонімів його прізвище віднайти не вдалося.

переважно проблем діяльності націоналістичних організацій, шляхів їх розвитку, виховання національно свідомої молоді, а також господарських питань, що турбували його як інженера за фахом.

Першим віднайденим виданням, у якому взяв участь О. Бойдуник, був рукописний (до 1926 р.) часопис «Національна Думка», ініційований Групою української національної молоді у Празі 1924 р. (виходив до 1927 р.). У цьому виданні подано обсягову статтю його авторства «Українські політичні партії перед війною» (1927. Ч. 9–10), в якій з метою з'ясувати «основні причини... національно-політичних невдач» (ч. 9) читачам запропоновано загальний аналіз діяльності українських партій. Загалом, автор дійшов висновку, що «вся праця укр. партій, чи то толерована австро-угорським правительством чи піддержувана московськими соціялистами і демократами, була в інтересі одних або других, однак не в інтересі укр. нації» (ч. 10).

Інформацію про те, що О. Бойдуник очолював редакцію «Національної Думки» (Кость, с. 51), підтвердити не вдалося, оскільки, зауважимо, «начальним» редактором упродовж 1926–1927 рр. подано О. Бабія, а в попередні роки вихідні відомості у часописі не подавалися. Можливо, О. Бойдуник входив до складу редакційної колегії, однак, знову ж таки, це лише припущення.

Не оминув своєю увагою публіцист ідеологічний орган Проводу ОУН «Розбудова Нації» (Прага, 1928–1934), опублікувавши на його сторінках ґрунтовну статтю «Соборність України та її східні кордони» (1930. Ч. 3–4, 7–8, 11–12). Детально про зміст цієї публікації йдеться в науковому дослідженні С. Губського (Губський, с. 67–79).

«Щоб мати формальне виправдання перед польською поліцією мого перебування у Львові, я деякий час працював в “Новому Часі” Івана Тиктора аж до зудару з його начальним редактором Осипом Боднаровичем, відомим з упередження до всіх увістів і оуністів», – писав О. Бойдуник у своїх спогадах (Бойдуник, с. 28). Переглянувши числа газети, в яких редак-

тором був О. Боднарович, нам не вдалося виявити публікацій О. Бойдуника.

Перейшовши до праці в редакцію газети «Час» (Львів, 1931–1932), О. Бойдуник продовжив публіцистичні виступи під власним прізвищем (На суспільно-організаційні теми. 1931. Ч. 13–20; На рятунок «Просвіті». Ч. 26²) та під псевдонімом О. Михайлович (Рятуймо...! Ч. 44). У цьому виданні автор акцентував необхідність підтримувати і сприяти розвитку українських культурно-освітнянських та господарських товариств, пояснював їхнє значення для майбутнього нації. Як зазначено у спогадах О. Бойдуника, він мав намір викупити газету в М. Голубця, який радо на це погоджувався, однак арешт зруйнував ці плани (Бойдуник, с. 28).

У тижневику «Український голос» (Перемишль, 1919–1932), який у 1929 р. став неофіційним органом ОУН, у 1931 р. опубліковано кілька статей О. Бойдуника під псевдонімом О. Грузченко, а саме: «Доба рекордів і суперечностей» (ч. 8), «“Батьки” й “діти”!» (ч. 18), «Темними ходами» (ч. 23), «В інтересі правди» (ч. 25), «Наша молодь» (ч. 27). За тематикою публікації автора у цьому виданні можна класифікувати на ті, що присвячені необхідності належного патріотичного виховання української молоді, та ті, що висвітлювали громадсько-політичну подієвість в Україні та можливі шляхи її покращення. Саме в «Українському голосі» читаємо про перебіг судового процесу над членами Установчого Конгресу ОУН у 1929 р., серед яких був і О. Бойдуник.

Найвагомішим досягненням О. Бойдуника у пресовиданні вважаємо заснування часопису «Голос Нації» та його наступника – видання «Голос». Як він пише у спогадах, ідею пресового видання, а також заснування націоналістичного видавництва подав о. Ярослав Чемеринський, запросивши О. Бойдуника повернутися до Львова й очолити реалізацію цих ініціатив. Саме О. Бойдуник запропонував назвати видавництво «Українська Трибуна», а часопис – «Голос Нації». Відповідальним редактором тижневіка став Ж. Процишин, а начальним редактором – Б. Кравців, О. Бойдуник увійшов до редакційного колективу.

² У ч. 24 «Часу» опубліковано статтю під такою ж назвою, але без підпису автора.

Історію видання, яке мало поширювати серед громадськості ідейно-політичні позиції ОУН, зокрема причини його закриття (виходив лише 1936 р.), детально описав у своїх спогадах О. Бойдуник (Бойдуник, с. 29–33). Оскільки він опублікував у цьому виданні (як, зрештою, і в його наступнику – «Голосі») чимало статей, подаємо їх у Додатку. Зокрема, до публікацій О. Бойдуника відносимо і ту, що була підписана криптонімом О. Б-к³, оскільки вона за тематикою і стилем викладу ідентична з тими, що підписані повним прізвищем, окрім того, стаття

«Творчий націоналізм» в одному числі підписана О. Б-к (Голос Нації. 1936. Ч. 5), а в іншому – О. Бойдуник (Голос Нації. 1936. Ч. 8).

Після того, як Ж. Процишин відкликав своє прохання про дозвіл на видавання «Голосу Нації», Б. Кравців «постарався на видавання “Голосу”» (Бойдуник, с. 31). Історія цього часопису дещо триваліша – він виходив від 1937 р. до 1939 р., однак О. Бойдуник через непорозуміння серед працівників редакції покинув її у 1938 р. і вирішив «присвятитися господарському сектору», що відповідало його освіті (Бойдуник, с. 33–34).

Переїхавши до Києва 1941 р., публікувався на сторінках «Українського слова» (1941). У цьому виданні нам вдалося віднайти такі його доволі обсягові статті: «Від татарських людей – до зімкнених рядів» (ч. 67) та «Геть большевизм!» (ч. 70).

Ще один етап видавничого досвіду О. Бойдуника – членство в надзірній раді «Українського видавництва», заснованого у грудні 1939 р. у Кракові. Окрім організаційної

³ До редакційного колективу цього видання також входив автор гімну ОУН «Зродились ми великої години» Олесь Бабій, який послуговувався криптонімом О. Б.

праці у цій структурі, О. Бойдуник як керманіч УЦК подав в «Ілюстрованому господарському календарі “Сільський господар” на рік 1941» та в «Календарі-альманасі на 1941 рік» матеріал про «Український Центральний Комітет у Кракові», а в ч. 6 «Ілюстрованих вістей» за 1940 р. віднаходимо фото членів надзірної ради, зокрема О. Бойдуника (Головата, 2010, с. 186, 190; Головата, 2021, с. 95).

Після Другої світової війни О. Бойдуник жив за межами України, але й надалі вів активну діяльність в українському політичному житті та публікувався в закордонних україномовних часописах. Зокрема, в «Промені» (Зальцбург, 1948–1949) надруковано такі статті його авторства: «“Східняки” і “західняки”» (1948. Ч. 3), «Говорім ясно і одверто!» (1948. Ч. 12) та «Організація Українських Націоналістів 1929–1949» (1949. Ч. 9–10).

Звичайно ж, ми не мали змоги опрацювати всі періодичні видання⁴, в яких міг публікуватися один з ідеологів ОУН О. Бойдуник (цьому перешкодили і часові обмеження, і відсутність окремих часописів, зокрема закордонних), наприклад, не вдалося знайти публікації, підписані Діброва, однак припускаємо, що він це «оунівське псевдо» (Осип Бойдуник, 2024) і не використовував як псевдонім у пресі. Загалом, хочемо відзначити, що, попри завантаженість громадсько-політичними справами, О. Бойдуник, усвідомлюючи важливість ролі преси у формуванні громадської думки, на сторінках газет і журналів активно пропагував боротьбу за політичну незалежність, збереження і розвиток власної культурної та етнічної ідентичності.

⁴ Брошури авторства О. Бойдуника, які за тематикою перегукуються з його публікаціями у пресі: «Наше становище» та «Наша боротьба» (обидві – 1931; підпільно), «Господарство» (Краків, 1940 або 1941), «Український націоналізм, як національний солідаризм» (1945; віднайти її не вдалося), «Нова дійсність і наші завдання» (1945), «Сучасний стан визвольної політики (доповідь....)» (Париж, 1956. 22 с.); а під псевдонімом Боярський П. К. – «Національний солідаризм» (1946. 94 с.) та «Українська внутрішня політика Організації Українських Націоналістів» (Женева, 1947. 80 с.).

Література

- Архів ОУН*. <https://ounuis.info/>.
- Бойдуник, О. (1967). *На переломі (Уривки спогадів)*. Париж.
- Брайлян, Н. (2023). *Приховані імена: словник псевдонімів українських авторів XIX–XXI ст.* Львів.
- Головата, Л. (2010). «Українське видавництво» у Кракові–Львові 1939–1945: бібліогр. довід. Т. 1: Книжки й аркушеві видання. Київ.
- Головата, Л. (2021). «Українське видавництво» у Кракові–Львові 1939–1945: бібліогр. довід. Т. 2: Журнальна періодика. Київ.
- Губський, С. (2019). Ідеї соборності України в творчій спадщині ідеолога ОУН Осипа Бойдуника. *Українознавство*, 4(73), 66–82.
- Дроздовська, О. (2004). Бойдуник Осип. *Енциклопедія Сучасної України*. Т. 3, 178. Київ.
- Климович, Й. (2017). Борець. Книга з фотографіями, присвячена інж. Осипові Бойдуникові. *Пороги: культурно-політичний місячник для українців у Чеській Республіці*, 11, 8–9. <https://www.ukrajinci.cz/files/files/f10259-Porohy-11.2017.pdf>.
- Коваль, Р., Моренець, В. (2015). «Подєбрадський полк» Армії УНР. Кн. 1, 74. Київ: Історичний клуб «Холодний Яр», «Український пріоритет».
- Кость, С. (2015). *Західноукраїнська преса першої половини XX століття: люди боротьби й ідеї* (біобібліографічний довідник), 51–53. Львів.
- Л. М. (1966). Інж. Осип Бойдуник. *Свобода*, 70.
- Осип Бойдуник. Незмінний учасник великих зборів ОУН. (29.01.2024). *Служба зовнішньої розвідки України*. <https://szru.gov.ua/history/stories/osyp-boidunyk-nezminnyi-uchasnyk-velykykh-zboriv-oun>.
- Павлів, О. В. (2017). *Зродився він великої години: нарис життя й діяльності Інж. Осипа Бойдуника у фотографіях*. Хмельницький: Сімейний архів родини Бойдуників ім. Д. Попович (Бойдуник).
- Пастушина, В. М. (2019). Проблемно-тематичні спектри журналу «Розбудова нації» (1928–1934 рр.). *Інтегровані комунікації*, 8, 74–81. Київ. DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2019.2>.
- Снідчарчук, Л. (2002). «Крок вперед!», або Темпоральна референтність часопису «Час» (1931–1932 рр.). *Збірник праць Науково-дослідного центру періодики*, 10, 174–180. Львів.
- Українська націоналістична преса України УВО, ОУН, УПА, УГВР (1928–1951). (2011, 21 лют.). *Історична правда*. <https://www.istpravda.com.ua/artefacts/4d62ad1687278/>.

References

- Arkhiv OUN* [Archive of the OUN]. <https://ounuis.info/> [in Ukrainian].
- Boidunyk, O. (1967). *Na perelomi (Uryvky spohadiv)* [At the turning point (Memoir Excerpts)]. Paryzh [in Ukrainian].
- Brailian, N. (2023). *Prykhovani imena: slovnyk psevdonimiv ukrainskykh avtoriv XX–XXI st.* [Hidden Names: A Dictionary of Pseudonyms of Ukrainian Authors from the 19th to the 21st Century]. Lviv [in Ukrainian].
- Drozdovska, O. (2004). Boidunyk Osyp. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy*. T. 3, 178. Kiev [in Ukrainian].
- Holovata, L. (2010). «Ukrainske vydavnytstvo» u Krakovi–Lvovi 1939–1945 [«Ukrainian Publishing House» in Kraków–Lviv, 1939–1945]: bibliohr. dovid. T. 1: Knyzhky y arkushevi vydannia. Kyiv [in Ukrainian].
- Holovata, L. (2021). «Ukrainske vydavnytstvo» u Krakovi–Lvovi 1939–1945 [«Ukrainian Publishing House» in Kraków–Lviv, 1939–1945]: bibliohr. dovid. T. 2: Zhurnalna periodyka. Kyiv [in Ukrainian].
- Hubskiy, S. (2019). Idei sobornosti Ukrainy v tvorchii spadshchyni ideoloha OUN Osypa Boidunyka [Ideas of the United Ukraine in the Creative Heritage of the OUN Ideologist Osyp Boidunyk.]. *Ukrainoznavstvo*, 4(73), 66–82 [in Ukrainian].
- Klymkovych, Y. (2017). Borets. Knyha z fotohrafiamy, prysviachena inzh. Osypovi Boidunykovu [The Fighter: A Photo Album Dedicated to Eng. Osyp Boidunyk]. *Porohy: kulturno-politychnyi misiachnyk dlia ukraintsv u Cheskii Respublitsi*, 11, 8–9. <https://www.ukrajinci.cz/files/files/fl0259-Porohy-11.2017.pdf> [in Ukrainian].
- Kost, S. (2015). *Zakhidnoukrainska presa pershoi polovyny XX stolittia: liudy borotby y idei (biobibliografichniy dovidnyk)* [The Western Ukrainian Press of the First Half of the 20th Century: People of Struggle and Ideas (biobibliographical reference book)], 51–53. Lviv [in Ukrainian].
- Koval, R., Morenets, V. (2015). «Podiebradskyi polk» Armii UNR [The «Poděbrady Regiment» of the Ukrainian People's Republic Army]. Kn. 1, 74. Kyiv: Istorychnyi klub «Kholodnyi Yar», «Ukrainskyi priorytet» [in Ukrainian].
- L. M. (1966). Inzh. Osyp Boidunyk [Eng. Osyp Boidunyk]. *Svoboda*, 70 [in Ukrainian].
- Osyp Boidunyk. Nezminnyi uchasnyk velykykh zboriv OUN [A Constant Participant in the Major Congresses of the OUN]. (29.01.2024). *Sluzhba zovnishnoi rozvidky Ukrainy*. <https://szru.gov.ua/history/stories/osyp-boidunyk-nezminnyi-uchasnyk-velykykh-zboriv-oun> [in Ukrainian].

Pastushyna, V. M. (2019). Problemno-tematychni spektry zhurnalu «Rozbudova natsii» (1928–1934 rr.) [Problem-thematic spectra of the Nation Development («Rozbudova Natsii») journal (1928–1934)]. *Intehrovani komunikatsii*, 8, 74–81. Kyiv. DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2019.2> [in Ukrainian].

Pavliv, O. V. (2017). *Zrodyvsia vin velykoi hodyny: narys zhyttia y diialnosti Inzh. Osypa Boidunyka u fotografiakh* [Born in a Great Hour: A Photo Essay on the Life and Work of Eng. Osyp Boidunyk]. Khmelnytskyi: Simeinyi arkhiv rodyny Boidunykiv im. D. Popovych (Boidunyk) [in Ukrainian].

Snitsarchuk, L. (2002). «Krok vperid!»! abo temporalna referentnist chasopysu «Chas» (1931–1932 rr.) [«A Step Forward!»! or the Temporal Referentiality of the Journal «Chas» (1931–1932)]. *Zbirnyk prats Naukovo-doslidnoho tsentru periodyky*, 10, 174–180. Lviv [in Ukrainian].

Ukrainska natsionalistychna presa Ukrainy UVO, OUN, UPA, UHVR (1928–1951) [The Ukrainian Nationalist Press of Ukraine: UVO, OUN, UPA and UHVR (1928–1951)]. (2011, 21 liut.). *Istorychna pravda*. <https://www.istpravda.com.ua/artefacts/4d62ad1687278/> [in Ukrainian].

Додаток⁵

1. На суспільно-господарські теми. *Голос Нації*. 1936. Ч. 5.
2. «Творчий націоналізм». *Голос Нації*. 1936. Ч. 5. Підп.: О. Б-к.
3. Соціал-комуністична загроза. *Голос Нації*. 1936. Ч. 6. Підп.: О. Б-к.
4. Більше самопошани! *Голос Нації*. 1936. Ч. 7.
5. «Творчий націоналізм». *Голос Нації*. 1936. Ч. 8.
6. За чистоту націоналізму. *Голос Нації*. 1936. Ч. 9.
7. Щоби було ясно. *Голос Нації*. 1936. Ч. 10.
8. В обличчя дійсності. *Голос Нації*. 1936. Ч. 11, 12.
9. Істерія «пані Янкової» (Відповідь нашим з «Фронту національної єдності»). *Голос Нації*. Ч. 12.
10. «Творчість». *Голос Нації*. 1936. Ч. 16.
11. В річницю. *Голос Нації*. 1936. Ч. 18.
12. По похилій площі. *Голос Нації*. 1936. Ч. 19.
13. Свій до свого, по своє, для себе. *Голос Нації*. 1936. Ч. 21, 22.
14. Для себе. *Голос*. 1937. Ч. 1.

⁵ У Додатку хронологічно подано публікації О. Бойдуника з «Голосу Нації» і «Голосу», оскільки матеріали його авторства, віднайдені в інших періодичних виданнях, згадуємо у тексті статті.

15. Справа з'їзду Рідної Школи. *Голос*. 1937. Ч. 2.
16. Акт 22. січня 1918. Акт 22 січня 1919. *Голос*. 1937. Ч. 3.
17. Затрата моралі й етики. *Голос*. 1937. Ч. 4.
18. Освітня справа. *Голос*. 1937. Ч. 5.
19. Приватники чи кооперація. *Голос*. 1937. Ч. 6–8, 11. Рубр.: Господарство.
20. Істерія чи божевілья. *Голос*. 1937. Ч. 7.
21. За правопорядок в нашому життю. *Голос*. 1937. Ч. 8.
22. Нарешті... *Голос*. 1937. Ч. 9.
23. До боротьби з партійщиною. *Голос*. 1937. Ч. 11 [цю статтю було вилучено «по конфіскації»].
24. [Заява О. Бойдуника]. 1937. Ч. 12.
25. За правопорядкуючий центр. *Голос*. 1937. Ч. 13.

Zoriana Nakonechna

PhD in Social Communications,
Senior Researcher of the Research Institute for Press Studies
Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv
(Lviv, Ukraine)

OSYP BOIDUNYK AS A PUBLICIST: THE NATIONALIST DISCOURSE

This article explores the journalistic output of Osyp Boidunyk, one of the leading figures of the Ukrainian nationalist movement in the mid-20th century. It identifies the periodicals to which he contributed, those in which he was directly involved in publishing, and those he initiated. The aim of the article is to document all periodicals published with Boidunyk's participation, to provide the most complete list possible of his articles across various journals and newspapers, and to determine the range of topics that interested him. To achieve this, reference sources, memoirs, and scholarly literature on the Organization of Ukrainian Nationalists (OUN) were examined. A thorough analysis of newspapers and magazines in which he might have published was conducted, and pseudonym and cryptonym dictionaries were reviewed to establish the signatures he used. The research employed historical, analytical, and biographical methods.

This study is timely, as existing extensive biographies of the author have never given due attention to his journalistic work, focusing instead primarily on his socio-political activity, which was indeed significant. The novelty of the article lies in the successful collection of his publications and the identification of a previously unknown cryptonym he used.

Conclusions: throughout his life, Osyp Boidunyk actively participated in the activities of Ukrainian nationalist organizations and devoted considerable attention to promoting his beliefs among the public through press publications, informing readers about the work of these structures.

Keywords: Osyp Boidunyk, Organisation of Ukrainian Nationalists, press, opinion journalism, «Holos Natsii», «Holos».